

MIOKARD INFARKTIDA QO'LLANILADIGAN VOSITALAR.

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
Tibbiyot fakulteti

Kibriyeva Maxfirat Abdurakhmonova

kibriyeva@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0007-7053-8526>

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti Tibbiyot fakulteti

Davolash ishi yo`nalishi talabasi

Tog`ayeva Sayida Umidjon qizi

togayevasayida@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada miokard infarktida qo'llaniladigan asosiy farmakologik vositalar, ularning ta'sir mexanizmlari, klinik samaradorligi hamda zamonaviy davolashdagi o'rni yoritilgan. Miokard infarkti yurak-qon tomir tizimi kasalliklari orasida yuqori o'lim ko'rsatkichiga ega bo'lgan patologiyalardan biri hisoblanadi. Maqolada antitrombotsitar preparatlar, antikoagulyantlar, trombolitik vositalar, nitratlar, β -adrenoblokatorlar, angiotenzin aylantiruvchi ferment ingibitorlari va statinlarning farmakologik xususiyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, ushbu preparatlarning miokard infarktini davolash va asoratlarini oldini olishdagi ahamiyati ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari miokard infarktida kompleks farmakoterapiyaning samaradorligini tasdiqlaydi.

Kalit so'zlar: miokard infarkti, farmakoterapiya, antitrombotsitar vositalar, antikoagulyantlar, trombolitiklar, nitratlar, β -adrenoblokatorlar, statinlar.

**PHARMACOLOGICAL AGENTS USED IN MYOCARDIAL
INFARCTION**

Termez University of Economics and Service Faculty of medicine

Kibriyeva Maxfirat Abdurakhmonova

kibriyeva@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0007-7053-8526>

Termez University of Economics and Service

Faculty of medicine student of the direction of treatment work

Togayeva Sayida Umidjonovna

togayevasayida@gmail.com

Abstract. This article discusses the main pharmacological agents used in the treatment of myocardial infarction, their mechanisms of action, clinical effectiveness, and role in modern therapy. Myocardial infarction remains one of the leading causes of mortality among cardiovascular diseases worldwide. The pharmacological characteristics of antiplatelet agents, anticoagulants, thrombolytic drugs, nitrates, beta-blockers, angiotensin-converting enzyme inhibitors, and statins are analyzed. Particular attention is paid to their importance in restoring coronary blood flow, preventing complications, and reducing mortality rates. The findings highlight the significance of comprehensive pharmacotherapy in improving outcomes for patients with myocardial infarction.

Keywords: myocardial infarction, pharmacotherapy, antiplatelet agents, anticoagulants, thrombolytics, nitrates, beta-blockers, statins.

ЛЕКАРСТВЕННЫЕ СРЕДСТВА, ПРИМЕНЯЕМЫЕ ПРИ ИНФАРКТЕ МИОКАРДА

Термезкий университет экономики и сервиса

Медицинский факультет

Кибриева Махфират Абдурахмонова

kibriyeva@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0007-7053-8526>

Термезкий университет экономики и сервиса

Медицинский факультет студентка направления лечебной работы

Тогаева Саида Умиджоновна

togayevasayida@gmail.com

Аннотация. В данной статье рассмотрены основные лекарственные средства, применяемые при инфаркте миокарда, их механизмы действия, клиническая эффективность и значение в современной терапии. Инфаркт миокарда является одной из ведущих причин смертности среди сердечно-сосудистых заболеваний. В работе проанализированы фармакологические свойства антиагрегантов, антикоагулянтов, тромболитических средств, нитратов, β -адреноблокаторов, ингибиторов ангиотензинпревращающего фермента и статинов. Особое внимание уделено их роли в восстановлении коронарного кровотока, предупреждении осложнений и снижении летальности. Полученные

данные подтверждают важность комплексного фармакологического подхода в лечении пациентов с инфарктом миокарда.

Ключевые слова: инфаркт миокарда, фармакотерапия, антиагреганты, антикоагулянты, тромболитики, нитраты, β -адреноблокаторы, статины.

Kirish: Miokard infarkti yurak mushagining qon bilan ta'minlanishi keskin buzilishi natijasida rivojlanadigan, miokard hujayralarining qaytarilmas nekrozi bilan kechuvchi og'ir patologik holat hisoblanadi. Ushbu kasallik yurak-qon tomir tizimi kasalliklari orasida eng yuqori o'lim va nogironlik ko'rsatkichlariga ega bo'lib, zamonaviy tibbiyot va farmakologiyaning dolzarb muammolaridan biri sanaladi. Miokard infarktining asosiy patogenetik mexanizmi koronar arteriyalarning aterosklerotik blyashka bilan torayishi va uning trombotik okklyuziyasi bilan bog'liqdir.

Kasallikning rivojlanishiga olib keluvchi xavf omillari sifatida arterial gipertenziya, qandli diabet, dislipidemiya, chekish, semizlik, kamharakat turmush tarzi hamda psixoemotsional stress kabi omillar muhim ahamiyatga ega. Ushbu omillar koronar qon tomirlarida endotelial disfunktsiya va aterotrombotik jarayonlarni kuchaytirib, miokard infarkti rivojlanish xavfini sezilarli darajada oshiradi.

Farmakologiya nuqtai nazaridan miokard infarktini davolashning asosiy maqsadi koronar qon oqimini tez va samarali tiklash, tromb hosil bo'lish jarayonini to'xtatish, miokardning kislorodga bo'lgan ehtiyojini kamaytirish hamda yurak mushagining ishemik shikastlanishini cheklashdan iborat. Shu sababli zamonaviy klinik amaliyotda kompleks farmakoterapiya keng qo'llaniladi.

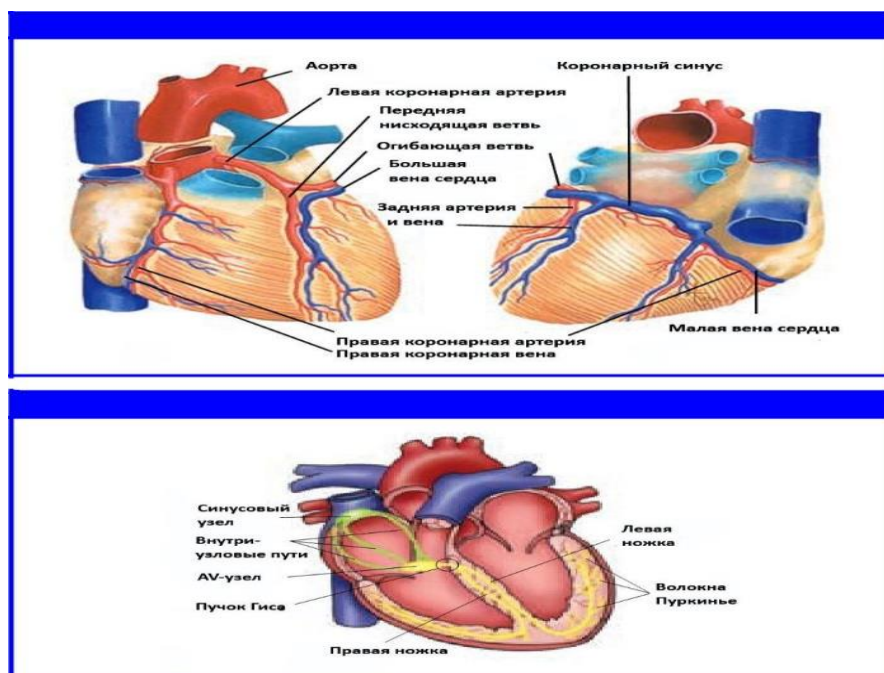
Miokard infarktini davolashda turli farmakologik guruhlariga mansub preparatlar muhim o'rin egallaydi. Jumladan, antitrombotsitar vositalar (asetilsalitsil kislota, klopidoqrel) trombotsitlar agregatsiyasini inhibe qilib, yangi tromb hosil bo'lishining oldini oladi. Antikoagulyantlar (geparin, enoksaparin) koagulyatsiya kaskadini bostirib, trombin faolligini kamaytiradi. Trombolitik preparatlar (alteplaza, streptokinaza) esa allaqachon shakllangan trombnii eritish orqali koronar qon oqimini tiklashga yordam beradi.

Shuningdek, nitratlar (nitroglitserin) koronar tomirlarni kengaytirib, miokardga tushadigan yuklamani kamaytiradi. β -adrenoblokatorlar (metoprolol, atenolol) yurak urish tezligini va kislorod sarfini kamaytirib, miokardni ishemik shikastlanishdan himoya qiladi. Angiotenzin aylantiruvchi ferment ingibitorlari (enalapril, kaptopril) yurak remodelingini sekinlashtiradi va yurak yetishmovchiligi rivojlanishining oldini

oladi. Statinlar (atorvastatin, rosuvastatin) esa lipid almashinuvini tartibga solib, ateroskleroz jarayonini sekinlashtiradi.

Ushbu dori vositalarining farmakodinamik va farmakokinetik xususiyatlarini chuqur o'rganish miokard infarktini samarali davolash, asoratlarni kamaytirish hamda bemorlarning hayot sifatini yaxshilashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Shuning uchun miokard infarktida qo'llaniladigan farmakologik vositalarning ta'sir mexanizmlari, qo'llash ko'rsatmalari va nojo'ya ta'sirlarini o'rganish farmakologiya fanining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Mazkur maqolaning maqsadi miokard infarktida qo'llaniladigan asosiy farmakologik vositalarning ta'sir mexanizmi, farmakologik xususiyatlari va klinik amaliyotdagi ahamiyatini tizimli ravishda tahlil qilishdan iborat.

Xulosa: Miokard infarkti zamonaviy kardiologiya va farmakologiya amaliyotida eng dolzarb muammolardan biri bo'lib, u yuqori o'lim ko'rsatkichlari bilan ajralib turadi. Ushbu kasallikning asosiy patogenetik mexanizmi koronar arteriyalarning trombotik okklyuziyasi va miokard ishemiyasi bilan bog'liq bo'lib, bu holat tez va samarali tibbiy aralashuvni talab etadi. Shu sababli miokard infarktini davolashda qo'llaniladigan farmakologik vositalarning o'rni juda katta ahamiyatga ega.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, miokard infarktida kompleks farmakoterapiya eng samarali yondashuv hisoblanadi. Antitrombotsitar vositalar (asetilsalitsil kislotasi,

klopidogrel) trombositlar agregatsiyasini kamaytirib, yangi tromb hosil bo'lishining oldini oladi. Antikoagulyantlar (geparin, enoksaparin) koagulyatsiya jarayonini susaytirib, trombin faolligini nazorat qiladi. Trombolitik preparatlar (alteplaza, streptokinaza) esa mavjud trombnini eritish orqali koronar qon oqimini tiklashda muhim rol o'ynaydi.

Bundan tashqari, nitratlar (nitroglitserin) koronar tomirlarni kengaytirib, miokardga tushadigan yuklamani kamaytiradi, β -adrenoblokatorlar (metoprolol, atenolol) yurak ishini sekinlashtirib kislorod ehtiyojini pasaytiradi. Angiotenzin aylantiruvchi ferment ingibitorlari (kaptopril, enalapril) yurak remodelingini sekinlashtiradi va yurak yetishmovchiligi rivojlanishining oldini oladi. Statinlar (atorvastatin, rosuvastatin) esa lipid almashinuvini normallashtirib, ateroskleroz jarayonini to'xtatishga yordam beradi.

Umuman olganda, miokard infarktini davolashda qo'llaniladigan farmakologik vositalarning o'z vaqtida va to'g'ri tanlanishi bemor hayotini saqlab qolish, asoratlarni kamaytirish hamda uzoq muddatli prognozni yaxshilashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Shu bois ushbu dori vositalarining farmakologik xususiyatlarini chuqur o'rganish farmakologiya fanining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1.Katzung B.G. Basic and Clinical Pharmacology. 15th Edition. McGraw-Hill Education, 2021.
- 2.Goodman & Gilman. The Pharmacological Basis of Therapeutics. 13th Edition. McGraw-Hill, 2018.
- 3.Rang H.P., Dale M.M. Rang & Dale's Pharmacology. 10th Edition. Elsevier, 2020.
- 4.Harrison's Principles of Internal Medicine. 21st Edition. McGraw-Hill, 2022.
- 5.Brunton L., Hilal-Dandan R. Goodman & Gilman Manual of Pharmacology and Therapeutics.
- 6.European Society of Cardiology (ESC) Guidelines on Acute Myocardial Infarction, 2023.
- 7.World Health Organization (WHO) – Cardiovascular Diseases Reports.